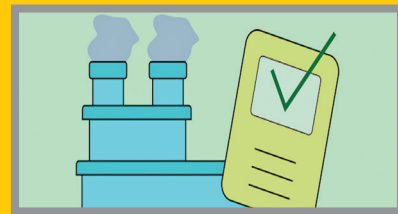

آیا رد بدون دلیل درخواست مجوز امکان پذیر است؟

طبق قانون، مراجع تخصصی صدور مجوز اجازه ندارند بدون دلیل درخواست مجوز را رد کنند، بلکه اینگونه مراجع، در فرایند بررسی صدور مجوز تنها وقتی می توانند در خواستی را رد کنند که به طور مشخص و دقیق بگویند متقاضی کدام شرط یا مدرک اعلامی را نداشته است.

به این ترتیب، حدود ۸۰ درصد مجوزها اعلامی لازم برای صدورشان برخط

هلمشهری

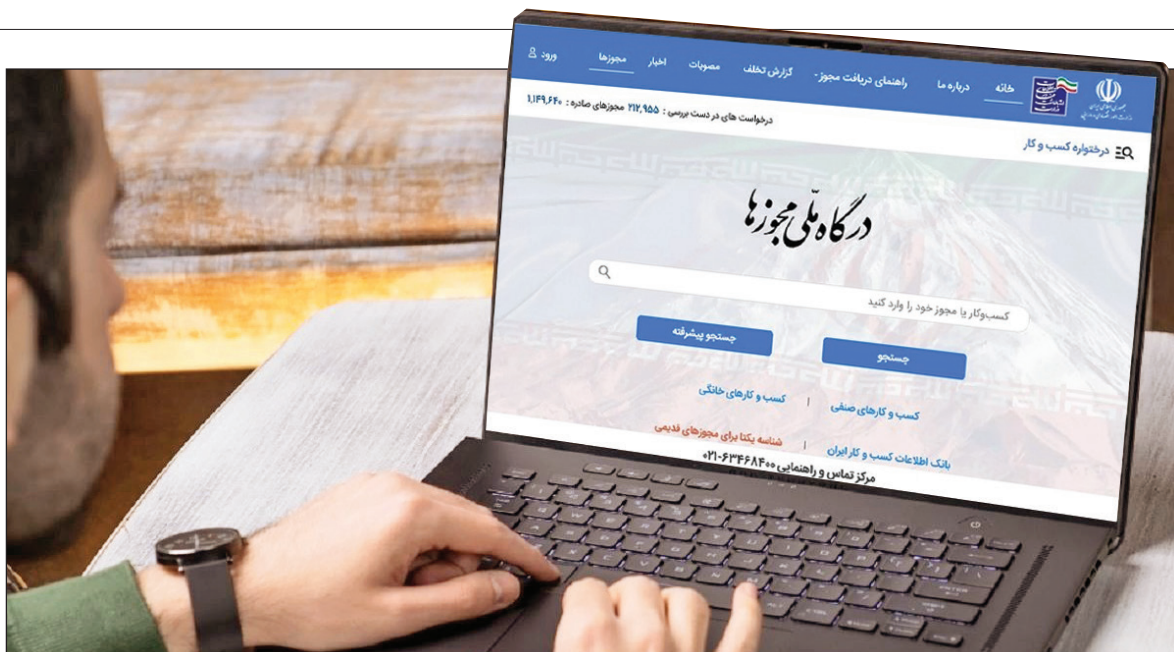
نکته

هسته سخت در فرایند صدور مجوزها

هر چند صدور مجوز برای اغلب کسب و کارها در ۲ سال گذشته به سرعت تسهیل شده، اما هنوز بخشی از کار به دلیل پیچیدگی های موجود در قوانین و مقررات اجرا نشده باقی مانده است. امیر سیاح در این باره توضیح می دهد: کار ساماندهی مجوزهای زمین پایه به دلیل طولانی شدن دوره مطالعات اجرایی اش هنوز انجام نشده، اما امیدواریم این کار در بهار ۱۴۰۳ تمام شود و وارد فرایند اجرا شویم.

به گفته رییس مرکز ملی بهبود فضای کسب و کار وزارت امور اقتصادی و دارایی هر کسی بخواهد در کشور کسب و کار تولیدی راه بیندازد، شامل همه کارخانه ها، گلخانه ها، دامداری ها و... باید کسب و کارش را در یک زمین مستقر کند. این زمین یا باید مال خودش باشد یا از دولت زمین بگیرد یا زمینی بخرد و آن را تغییر کاربری دهد. مصوبه هفتم اسفند هیأت مقررات زدایی، فرایندهای این کار و تکلیف متقاضیان ایجاد کسب و کارها را روشن می کند.

او می افزاید: مجوزهای زمین پایه مهم ترین مجوزهای کسب و کار در ایران هستند؛ مثلاً الان اگر کسی بخواهد خارج از شهر کارخانه یا گلخانه تاسیس کند، نمی داند لازم است به کجا مراجعه کند. نمی داند در این فرایند از اول تا آخر باید کجا و پیش چه کسانی برود. از چه کسی چه چیزی را بخواهد و چه کسی از او چه چیزی را می خواهد. سیاح می گوید: تاکنون اگر کسی، مثلاً می خواست هتل بسازد یا تاسیس کند، به طور دقیق نمی دانست از کجا باید شروع کند. این را هیچ کس تا حالا نمی دانست. هر آن ممکن بود مسئولی بیاید بگوید من با این مخالقم! کسانی را می شناسیم که چندین سال است برای اخذ مجوز تاسیس گلخانه، دامداری، هتل یا کارخانه می دهند. کافی است مدیر کل ادارای، از گوشه ای بگوید نه، کار تمام است! اما برای نخستین بار در جلسه هشتم هیأت مقررات زدایی که در ۷ اسفند ۱۴۰۲ برگزار شد، مجوزهای زمین پایه فرایند روشن یافتند.

پایان کاغذ، آغاز دوره مجوزهای الکترونیک

اگر مجوز کاغذی و قدیمی را به الکترونیک تبدیل نکنیم، چه می شود؟

چرا مجوز الکترونیک بگیریم؟

صاحبان کسب و کارهای دارای مجوز اغلب از رقابت نابرابر با کسب و کارهای فاقد مجوز گلایه مندند؛ حال به نظر می رسد با اجرای قانون تبدیل مجوزهای کاغذی به الکترونیک و صدور شناسه یکتا، این امکان به وجود می آید تا واحدهای اقتصادی بدون مجوز از این چرخه بازار حذف شوند. با تمهیدات اندیشیده شده، قاعدتاً با اتمام موعد تعیین شده برای تبدیل مجوزهای کاغذی به شناسه یکتا دیگر باید شاهد تعطیلی کسب و کارهای غیر مجاز باشیم؛ زیرا غیر مجازها با قطع خدمات دولتی، عملاً فعالیت اقتصادی شان مقرون به صرفه و امکان پذیر نخواهد بود و چاره ای جز تعطیلی نخواهند داشت. سیدامیر سیاح، رئیس مرکز ملی بهبود فضای کسب و کار وزارت امور اقتصادی و دارایی در این باره توضیح می دهد: بعضی ها می گویند، یعنی چه که می خواهید مجوز بدهید. این اسمش اجازه نیست؛ اسمش مجوز است. مجوز ماهیت کسب و کارها را رسمی می کند. وقتی می گوئیم کسب و کارها باید دارای مجوز باشند، به این معناست که بشود موضوع را پیگیری و بر نحوه فعالیت آنها نظارت کرد.

در دهه های اخیر فعالان کسب و کارهای خصوصی برای ورود به بازار با موانع اداری و بوروکراتیک بسیاری مواجه بوده اند. ادارات گوناگون، ضوابطی سختگیرانه و حتی مبهم و گاهی حتی عجیب برای صدور مجوز داشتند. متقاضیان ایجاد کسب و کارها، در مواردی حتی برای دریافت مجوز فعالیت یک مغازه دچار چالش می شدند و دقیقاً نمی دانستند باید چند نوع مدرک و استعلام را تهیه و ارائه کنند. اغلب معلوم نبود فرایند دریافت مجوز از کجا آغاز می شود و گاهی گرفتن مجوز تاسیس یک کارخانه، دامداری یا کارگاه تولیدی و مغازه، ماهها و حتی سالها طول می کشید.

شناسه یکتا

بر اساس قانون تاخرداد ۱۴۰۳ همه دارندگان مجوزهای کاغذی قدیمی هم باید شناسه یکتا و مجوز الکترونیک بگیرند. پس از پایان مهلت قانونی برای دریافت مجوز الکترونیک همه ادارات دولتی و بانکها، در ارائه خدمات فقط شناسه یکتا را می پذیرند و مجوز کاغذی راد دیگر قبول نمی کنند. امیر سیاح می گوید: دیگر کاغذ از فرایند صدور مجوزها حذف شده است. رئیس مرکز ملی بهبود فضای کسب و کار وزارت امور اقتصادی و دارایی تأکید می کند: تبدیل مجوز کاغذی به شناسه یکتا، حکم قانون است. این کار از نیمه دوم سال ۱۴۰۲ شروع شد و باید تا آخر اردیبهشت ۱۴۰۳ تمام شود. او در پاسخ به این پرسش که آیا دارندگان ۴ میلیون مجوز کاغذی و قدیمی برای تبدیل مجوزهایشان به مجوز الکترونیک باید خیلی وقت بگذارند، توضیح می دهد: این کار اصلاً وقت زیادی از آنها نمی گیرد؛ فقط کافی است گوشی موبایل شان را دست بگیرند و به سایت مجوز دات.ای.آر، مراجعه و دکمه تبدیل مجوز کاغذی به شناسه یکتا را لمس کنند. در این بخش ۴ کد از آنها مطالبه می شود، اگر مجوز معتبر داشته باشند، شناسه یکتا را به راحتی دریافت می کنند.

آغاز به کار درگاه ملی مجوزها

در اجرای این قانون، درگاه ملی مجوزها، در فروردین ۱۴۰۰ با صدور نخستین مجوز تمام الکترونیک شروع به کار کرد. طبق آمار موجود، تا پایان سال ۱۴۰۲، حدود ۱.۶ میلیون مجوز به طور کاملاً غیر حضوری صادر شده است؛ یعنی به طور متوسط هر مجوز کسب و کار ظرف مدت ۸ روز در قالب این فرایند صادر شده است. در حال حاضر، ۴۷۰۰ نوع مجوز در درگاه ملی مجوزها، قابل صدور است. به طور میانگین برای دریافت هر مجوز فقط ۸.۵ شرط وجود دارد. این شروط شامل موارد ساده ای مثل شرط حیات، داشتن سن قانونی و... هستند.

نحوه کار درگاه ملی مجوزها

در درگاه ملی مجوزها متقاضی ابتدا از میان ۴۷۰۰ نوع مجوز متصل به سامانه، مجوز مورد نظرش را انتخاب و درخواست خود را ثبت می کند. ثبت درخواست در این درگاه، با احراز هویت از طریق پنجره واحد هوشمند دولت و با ورود رمز پیامک شده به گوشی متقاضی انجام می شود. قبل از ثبت نهایی درخواست، سیستم از او می پرسد آیا همه شرایط و مدارک اعلامی را دارد، یا نه؟ در صورت تأیید، درخواست متقاضی ثبت و بلافاصله استعلامها به صورت خودکار و هوشمند دریافت می شود. تا پایان سال گذشته، ۱۸ مرجع ذی ربط در ارائه پاسخ استعلامها، به درگاه ملی مجوزها متصل شده اند. استعلامهایی مانند حیات، سن، مدرک تحصیلی، نداشتن بدهی مالیاتی و نظایر آن به طور خودکار و آنی انجام می شود. با هدف ساده سازی شرایط صدور مجوزها، ۸۰ درصد مجوزهای موجود در درگاه ملی مجوزها ثبت محوردند؛ یعنی اگر پاسخ همه استعلامهای آنلاین مثبت بود، مجوز به طور خودکار صادر می شود و در کار پوشه متقاضی و بانک اطلاعات کسب و کارهای ایران به نشانی qrmojavez.ir قرار می گیرد.